

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu na verejnom zasadnutí v Bratislave 8. júna 2010 v trestnej veci obvineného **J. L.**, pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“), vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 5T/19/2005, o dovolaní, ktoré podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky proti právoplatnému rozsudku Okresného súdu Poprad z 12. marca 2007, sp. zn. 5T/19/2005, takto

r o z h o d o l:

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Poprad z 12. marca 2007, sp. zn. 5T/19/2005 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

porušený zákon

v ustanoveniach § 11 ods. 1 písm. d/, § 33 ods. 1, § 302 ods. 1 a § 306 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 v **neprospech** obvineného J. L..

Tento rozsudok sa **z r u š u j e**.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Poprad **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Poprad z 12. marca 2007, sp. zn. 5T/19/2005, bol obvinený J. L. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

X. okolo 11.00 hod. na I. poschodí budovy Ž. v P. sa pod hrozbou bezprostredného násilia zmocnil cudzej veci a to tým spôsobom, že počas toho, ako si J. K. preratával drobné peniaze na dlani svojej ruky, obv. J. L. pristúpil k nemu, chytil ho za lakeť ľavej ruky so slovami "daj mi desať korún, lebo ti rozbijem hubu", pričom následne J. K. vzal z ruky všetky mince, ktoré mal na ruke položené a s týmito odišiel preč, čím takto J. K. spôsobil škodu vo výške cca 20,- Sk.

Okresný súd za to obvinenému J. L. uložil podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov. Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. mu bol výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložený a podľa § 59 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 1 roka.

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky na podnet Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti citovanému rozsudku okresného súdu podala dovolanie vysloviac názor, že sú splnené jeho dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por. a navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

1/ podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/19/2005, z 12. marca 2007 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 11 ods. 1 písm. d/, § 33 ods. 1, § 231 ods. 1, § 302 ods. 1, § 306 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 a v § 234 ods. 1 Tr. zák. v neprospech obv. J. L. ,

2/ podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/19/2005, z 12. marca 2007 zrušil, zrušil aj ďalšie rozhodnutia na toto rozhodnutie

obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,

3/ podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Poprad prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Ministerka spravodlivosti základ pre dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zistila v tom, že obvinený nemal právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu, pretože okresný súd konal proti obvinenému ako proti ušlému, hoci nemal dostatočne preukázané, že zákonná podmienka na začatie konania proti ušlému bola splnená.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. ministerka spravodlivosti zistila v tom, že hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

V dôsledku pochybenia okresného súdu, ktorý konal proti ušlému bez splnenia zákonných podmienok podľa názoru ministerky spravodlivosti ako dovolateľky, bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania trestného činu lúpeže, hoci po zistení, že obvinený zomrel, bol povinný trestné stíhanie proti nemu zastaviť.

Toto tvrdené pochybenie podľa názoru ministerky spravodlivosti zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávnenou osobou na základe podnetu predpísaným postupom a v zákonom stanovenej lehote (§ 369 ods. 1, § 370 Tr. por.), že boli splnené jeho podmienky (§ 372, § 373 ods. 2, § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že nezistil dôvod na jeho odmietnutie (§ 382 písm. a/ až písm. d/ Tr. por.). Preto na verejnom zasadnutí dovolací súd v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, so zameraním na dôvody dovolania v ňom uvedené, pričom dospel k záveru, že toto je relevantné vzhľadom na existenciu jeho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.,

že hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

V posudzovanej veci sa koná na základe obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry v Poprade z 23. februára 2005, a preto v zmysle § 564 ods. 3 Tr. por. aj po zmene trestnoprávných kódexov je v nej potrebné aplikovať ustanovenia do 1. januára 2006 účinnej procesnej normy.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 trestné stíhanie nemožno začať, a ak bolo už začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, proti tomu, kto zomrel.

Podľa § 302 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 konanie proti ušlému možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva.

Podľa § 306 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 predvolanie na hlavné pojednávanie a na verejné zasadnutie sa tiež vhodným spôsobom uverejní. Hlavné pojednávanie, prípadne verejné zasadnutie sa potom vykoná i v neprítomnosti obvineného, a to bez ohľadu na to, či sa obvinený o ňom dozvedel.

Opatrením predsedu senátu z 15. februára 2007 bolo podľa § 302 a § 305 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 začaté konanie proti obvinenému J. L., ako konanie proti ušlému.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd vydal 27. mája 2005 príkaz na zatknutie obvineného J. L., dôvodiac existenciou obáv o vyhýbaní sa trestnému stíhaniu a to skrývaním sa obvineného, keďže zo správy Obvodného oddelenia Policajného zboru zo Svitú mal za preukázané, že obvinený sa v mieste trvalého bydliska nezdržiava. Príkaz na zatknutie obvineného sa nepodarilo zrealizovať, a preto prokurátor Okresnej prokuratúry v Poprade podal 9. februára 2007 návrh na konanie proti ušlému.

Charakteristickým rysom konania proti ušlému je to, že orgánom činným v trestnom konaní, resp. súdu, nie je obvinený k dispozícii, a to z dôvodu jeho neprítomnosti na území

Slovenskej republiky, alebo vzhľadom na to, že jeho pobyt nie je týmto orgánom známy. Ide o zvláštny spôsob konania proti osobe, ktorú nemožno postaviť pred súd, pretože sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva.

Ide preto o konanie, ktoré do značnej miery obmedzuje princípy spravodlivého procesu, preto môže byť vykonané iba na základe ústavnej zásady vyslovenej v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a nielen preto, aby vec bola urýchlene skončená. Je povinnosťou súdu (a rovnako tak ostatných orgánov činných v trestnom konaní) v priebehu celého trestného stíhania skúmať, či dôvody konania proti ušlému stále existujú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej veci musí konštatovať, že Okresný súd Poprad od 27. mája 2005, kedy vydal príkaz na zatknutie obvineného (č.1.35) až do 15. februára 2007, keď opatrením predsedu senátu bolo začaté konanie proti ušlému, neurobil žiaden úkon. Vôbec neskúmal či je daný dôvod na takýto postup. Napriek tomu konal proti ušlému, čím porušil práva obvineného uvedené v § 33 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006.

Prvostupňový súd nielenže neskúmal existenciu dôvodov konania proti ušlému, ale navyše vykonal hlavné pojednávanie 12. marca 2007 v rozpore s § 306 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, keď neuverejnil predvolanie na hlavné pojednávanie na úradnej tabuli súdu. Až po splnení tejto zákonnej podmienky možno vykonať hlavné pojednávanie bez prítomnosti obvineného.

Napriek porušeniu práv obvineného súd vykonal hlavné pojednávanie 12. marca 2007 bez jeho prítomnosti, na ktorom vyniesol odsudzujúci rozsudok hoci existovali podmienky na zastavenie trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. d/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006, keďže obvinený J. L. 12. decembra 2005 zomrel.

V predmetnej veci tak prvostupňový súd porušujúc ustanovenia o právach obvineného, ustanovenia týkajúce sa konania proti ušlému a ustanovenia týkajúce sa neprípustnosti konania rozhodol nezákonne, čím porušil jednotlivé zákonné ustanovenia v neprospech obvineného J. L..

Dovolací súd primárne ustálil, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu vyššie uvedených ustanovení Trestného poriadku (v znení účinnom do 1. januára 2006), a to z dôvodu, že hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené podmienky. Preto skúmať a posudzovať samotné rozhodnutie neprichádzalo do úvahy, keďže nebolo namieste vo veci rozhodnúť rozsudkom, ale trestné stíhanie malo byť zastavené pre jeho neprípustnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistiac, že sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/, § 33 ods. 1, § 302 ods. 1 a § 306 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (porušenie bolo v neprospech obvineného) a zrušil napadnutý rozsudok ako aj naň obsahovo nadväzujúce rozhodnutia; podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Poprad prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, 8. júna 2010

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková